

MIĘDZYPOKOLENIOWA KRONIKA WOLONTARIATU

„Most Pokoleń — od inspiracji do działania”

„Międzypokoleniowość nie jest hasłem - staje się realna wtedy, gdy ludzie w różnym wieku zaczynają działać razem.”

Kronika działań projektu

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

O projekcie

Projekt „Most Pokoleń — od inspiracji do działania” został pomyślany jako przestrzeń do spotkania osób w różnym wieku, wspólnego poznawania lokalnego dziedzictwa, wymiany doświadczeń oraz praktycznego działania na rzecz rozwoju wolontariatu międzypokoleniowego. Uczestnicy nie mieli być jedynie odbiorcami przygotowanego programu, ale współtwórcami działań, dokumentacji, materiałów promocyjnych i późniejszych rezultatów projektu. Taki sposób pracy odpowiadał założeniom projektu, zgodnie z którymi wolontariusze mieli wspólnie uczestniczyć w wizycie studyjnej, działaniach dokumentacyjnych, przygotowaniu wystawy, mini dokumentu i Kroniki.

Wspólne działanie, lokalne dziedzictwo, wymiana doświadczeń i wolontariat międzypokoleniowy.

Pierwszym ważnym etapem była wspólna wizyta studyjna w Żarkach. Spotkanie rozpoczęło się od poznawania dawnych rzemiosł i zawodów, które przez wiele lat stanowiły ważną część życia lokalnych społeczności. Dla starszych uczestników była to okazja do przywołania własnych wspomnień, skojarzeń i doświadczeń, natomiast dla młodszych – możliwość poznania świata codziennej pracy, który w dużej części już zanikł. Wspólna rozmowa pokazała, że wiedza o przeszłości może być przekazywana nie tylko przez książki i muzealne opisy, ale także przez bezpośredni kontakt z osobami, które pamiętają dawne sposoby życia, pracy i organizacji codzienności.

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWE FIO na lata 2021-2030

Rządowy Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich
na lata 2021-2030
NOWE FIO

Wspólna wizyta studyjna - poznawanie lokalnego dziedzictwa i historii.

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWEFIO na lata 2021-2030

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWEFIO na lata 2021-2030

Rządowy Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich
na lata 2021-2030
NOWE FIO

Żarki - pamięć miejsca i dawne rzemiosła

Dużo miejsca zajęły rozmowy o praktycznych umiejętnościach. Uczestnicy zwracali uwagę, że dawniej znacznie więcej rzeczy naprawiano, wykonywano samodzielnie i przekazywano z pokolenia na pokolenie. Umiejętności te były częścią zwykłego życia i nie wymagały formalnej edukacji. Często zdobywało się je przez obserwację, pomoc starszym i stopniowe podejmowanie coraz bardziej odpowiedzialnych zadań. W ten sposób naturalnie powstawał międzypokoleniowy system przekazywania wiedzy.

Ważną częścią wizyty było również poznawanie historii lokalnej, w tym historii dawnej społeczności żydowskiej Żarek. Rozmowy wokół miejsc, ludzi i wydarzeń pokazały, że lokalna pamięć składa się nie tylko z wielkich wydarzeń, ale także z codziennych historii: dawnych warsztatów, sklepów, domów, rodzin i sąsiedztw. Wspólne odkrywanie tych historii sprzyjało rozmowom między pokoleniami i pokazywało, jak wiele informacji może zostać bezpowrotnie utraconych, jeśli nie zostaną zapisane, sfotografowane albo przekazane dalej.

Poznanie historii dawnych zawodów i lokalnych tradycji.

Praktyczny kontakt z dawnymi technikami i rzemiosłem.

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWE FIO na lata 2021-2030

Dokumentowanie jako forma wolontariatu

Od początku ważnym elementem działań była dokumentacja. Uczestnicy wykonywali zdjęcia, zbierali refleksje, utrwalali wspomnienia i materiały, które później miały zostać wykorzystane do przygotowania wystawy fotograficznej, mini dokumentu oraz niniejszej Kroniki. W ten sposób samo dokumentowanie stało się również formą wolontariatu. Jedni uczestnicy lepiej odnajdywali się w fotografii i technice, inni w rozmowie, opowiadaniu i przekazywaniu wiedzy. Dzięki temu zadania mogły być naturalnie dzielone zgodnie z możliwościami i doświadczeniem uczestników.

Wspólne odkrywanie materialnego dziedzictwa.

Spacer i rozmowa o historii miejsc oraz codzienności dawnych mieszkańców.

Zdjęcia, wspomnienia i rozmowy stały się materiałem do dalszych działań: wystawy, mini dokumentu i Kroniki.

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

Dworek Tiferet - przestrzeń spotkania

Kolejna część działań odbywała się w Dworku Tiferet. Tam uczestnicy poznali model organizacji wolontariatu oraz symboliczne „Drzewo Wolontariatu”. Ważnym elementem spotkania były warsztaty związane z wykorzystaniem darów natury, pracą z ciałem oraz tworzeniem „Liści Wolontariatu”. Wszystkie te działania miały wspólny cel: stworzyć warunki do współpracy, rozmowy i wzajemnego poznania osób w różnym wieku. Taki właśnie zakres został wpisany do projektu jako część warsztatów i działań integracyjnych.

Warsztaty ruchowe i integracyjne.

Aktywność, uważność i wspólne doświadczenie uczestników.

Szczególnym momentem było tworzenie „Liści Wolontariatu”. Każdy z nich zawierał krótką refleksję uczestnika dotyczącą wolontariatu i współpracy międzypokoleniowej. Pojawiały się myśli o pomaganiu, byciu razem, poznawaniu nowych ludzi, zdobywaniu doświadczenia i poczuciu, że nawet drobne działanie może być ważne dla innych. Zebrane Liście pokazały, że wolontariat jest rozumiany bardzo szeroko. Nie musi oznaczać wielkich akcji i ogromnego zaangażowania. Często zaczyna się od obecności, czasu, rozmowy albo gotowości do podzielenia się tym, co ktoś potrafi.

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

„Liście Wolontariatu” i praca z darami natury

Tworzenie wspólnej kompozycji z materiałów naturalnych.

Każdy uczestnik wносił do działania własną perspektywę i doświadczenie.

Szczególnym momentem było tworzenie „Liści Wolontariatu”. Każdy z nich zawierał krótką refleksję uczestnika dotyczącą wolontariatu i współpracy międzypokoleniowej. Pojawiały się myśli o pomaganiu, byciu razem, poznawaniu nowych ludzi, zdobywaniu doświadczenia i poczuciu, że nawet drobne działanie może być ważne dla innych. Zebrane Liście pokazały, że wolontariat jest rozumiany bardzo szeroko. Nie musi oznaczać wielkich akcji i ogromnego zaangażowania. Często zaczyna się od obecności, czasu, rozmowy albo gotowości do podzielenia się tym, co ktoś potrafi.

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWE FIO na lata 2021-2030

Efekt wspólnej pracy - kompozycja powstała dzięki zaangażowaniu całej grupy.

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWEFIO na lata 2021-2030

Rządowy Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich
na lata 2021-2030
NOWEFIO

Współpraca międzypokoleniowa w praktyce

Wspólne działania pokazały również, że wiek nie przesądza o roli uczestnika. Starsi wolontariusze dzielili się wiedzą, doświadczeniem życiowym i pamięcią lokalną, a młodszy wspierali działania cyfrowe, fotograficzne i promocyjne. Jednocześnie podział ten nie był sztywny. Każdy mógł spróbować czegoś nowego, nauczyć się od innych i włączyć się w działania na własny sposób. Właśnie taka wymiana doświadczeń i kompetencji pomiędzy pokoleniami była jednym z głównych założeń projektu.

Istotną częścią projektu była także zwyczajna integracja. Wspólny wyjazd, rozmowy, warsztaty i ognisko stworzyły sytuacje, w których uczestnicy mogli się lepiej poznać poza formalnymi rolami. Właśnie wtedy najlepiej było widać, że współpraca międzypokoleniowa nie musi być sztucznie organizowana. Wystarczy stworzyć warunki do wspólnego działania, a różnice wieku bardzo szybko przestają być przeszkodą.

Wspólna aktywność sprzyjała integracji i wzajemnemu poznaniu.

Różne pokolenia - wspólna przestrzeń i wspólne działanie.

Wolontariat nie ma wieku. Każdy może wnieść wiedzę, energię,

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

doświadczenie, czas albo gotowość do
pomocy.

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWEFIO na lata 2021-2030

Rządowy Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich
na lata 2021-2030
NOWEFIO

Wolontariat jako rozwój i bycie potrzebnym

Z perspektywy uczestników wolontariat okazał się sposobem na aktywność, rozwój i bycie potrzebnym. Daje możliwość zdobywania nowych umiejętności, ale też wykorzystywania tych, które już się posiada. Pozwala poznać ludzi, których być może nigdy nie spotkałoby się w innych okolicznościach. Tworzy okazję do przekazywania wiedzy, uczenia się od innych i wspólnego realizowania pomysłów.

Jedną z najważniejszych refleksji pojawiających się podczas projektu było przekonanie, że wolontariat nie jest związany z wiekiem. Można rozpocząć go zarówno jako osoba młoda, jak i po wielu latach aktywności zawodowej. Każdy etap życia daje inne doświadczenia i inne możliwości, a właśnie połączenie tych różnych perspektyw może być największą wartością wspólnego działania.

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWE FIO na lata 2021-2030

Rządowy Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich
na lata 2021-2030
NOWE FIO

Wspólna droga projektu: spotkanie, doświadczenie i działanie.

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

Projekt pokazał też, że wolontariat może być po prostu przyjemny. Wspólny wyjazd, poznawanie historii, rozmowy, warsztaty, tworzenie materiałów czy spotkanie przy ognisku są działaniami społecznymi, ale jednocześnie dają zwyczajną satysfakcję. Uczestnicy mogli zobaczyć, że pomaganie i działalność społeczna nie muszą być traktowane jako obowiązek. Mogą być sposobem na wartościowe spędzanie czasu i robienie czegoś ciekawego wspólnie z innymi.

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWEFIO na lata 2021-2030

Rządowy Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich
na lata 2021-2030
NOWE FIO

Rezultaty, które zostają

Powstałe podczas projektu materiały – fotografie, mini dokument, „Liście Wolontariatu” oraz Kronika – mają zachować te doświadczenia również na przyszłość. Zgodnie z założeniami projektu mają one służyć nie tylko dokumentowaniu wykonanych działań, ale także promocji wolontariatu, prezentowaniu dobrych praktyk i zachęcaniu kolejnych osób do włączania się w działania społeczne.

Najważniejszym efektem projektu nie jest jednak żaden pojedynczy materiał. Jest nim doświadczenie wspólnego działania. Spotkanie ludzi w różnym wieku pokazało, że międzypokoleniowość nie jest hasłem, lecz czymś, co rzeczywiście może działać w praktyce. Jedna osoba wnosi pamięć i doświadczenie, inna energię, kolejna umiejętności techniczne, jeszcze inna czas i gotowość do pomocy. Dopiero razem powstaje z tego prawdziwa społeczność wolontariuszy.

Uczestnicy projektu podczas wspólnych działań w Dworku Tiferet.

Kronika ta pozostaje więc zapisem nie tylko wydarzeń, ale również jednej prostej myśli, która przewijała się przez cały projekt: warto być wolontariuszem, bo wolontariat daje możliwość zrobienia czegoś dobrego dla innych, ale jednocześnie bardzo dużo daje samemu wolontariuszowi. Pozwala być aktywnym, poznawać

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

ludzi, uczyć się, dzielić doświadczeniem i mieć realny wpływ na swoje otoczenie. A jeśli przy okazji można dobrze spędzić czas i stworzyć coś razem z ludźmi z innych pokoleń, tym bardziej warto spróbować.

Warto być wolontariuszem - bo pomagając innym, rozwijamy także siebie.

Wolontariat łączy pokolenia - program regrantingu na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
NOWE FIO na lata 2021-2030

Rządowy Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich
na lata 2021-2030
NOWE FIO